

Arbejds miljøprogram

Byggeri af Akutcenter Viborg samt ombygning af
Regionshospitalet Viborg
(Kvalitetsfondsprojekt)

Vers.	Udarbejdet af.	Dato:	Status
0	Anne Mette Hansen	15.09.2014	Udkast
1	Anne Mette Hansen	30.09.2014	Godkendt, Byggeudvalget 24.09.14
2	Rikke Dueholm	19.05.2015	Revideret
3			
4			

INDLEDNING

Arbejdsmiljøprogrammet er en samlet præsentation af den arbejdsmiljøindsats, som Hospitalsenhed Midt (bygherren) ønsker for byggeriet af Akutcenter Viborg samt ombygningsarbejderne under kvalitetsfundsprojektet.

Arbejdsmiljøprogrammet vil blive udmøntet konkret i udbudsmaterialet i form af den lovpligtige "Plan for sikkerhed og Sundhed (PSS)", og vil endvidere supplere dette materiale som grundlag for samarbejdet med entreprenøren om en fælles ambition for et godt og sikkert arbejdsmiljø.

Ud over at skabe rammer for arbejdsmiljøet er arbejdsmiljøprogrammet endvidere et værktøj til sikre velordnede forhold på arbejdspladsen, som giver en effektiv opgaveløsning og dermed en god byggeøkonomi.

Arbejdsmiljøprogrammet er for det enkelte delprojekt et dynamisk dokument, der vil blive tilrettet og opdateret løbende i løbet af byggeprojektet. Alle interessenter opfordres til at bidrage, så der sikres at arbejdsmiljøet under projektet hele tiden forbedres.

I kapitel 1 gennemgås Hospitalsenhed Midts konkrete arbejdsmiljøpolitikker for byggeprojektet, der favner bredt lige fra en forebyggelsespolitik til en politik for arbejdspladskultur og sociale forhold.

Det er nødvendigt løbende at kunne måle og opgøre på indsatsen, for at fastholde fokus og for at kunne dokumentere, at de ønskede resultater opnås. Indikatorer og målemetoder er beskrevet i kapitel 2.

Hospitalsenhed Midts indsatsområder og aktiviteter er beskrevet i kapitel 3. Hospitalsenhed Midt vil være synlig og proaktiv i byggeperioden. Dette sker i et tæt samarbejde mellem bygherre og byggeleder/arbejdsmiljøkoordinator støttet af Regionens HR-funktion, der har afsat ressourcer til at støtte projektet.

Hospitalsenhed Midt stiller via udbudsmaterialet en række præcise krav til entreprenørerne. Vigtigt er krav til kvalifikationer for organisation og ledelse. Kravene til entreprenørernes præstation bliver gennemgået i kapitel 4.

Rettidig omhu og god sikkerhedsplanlægning suppleres af god kommunikationen på pladsen. Hospitalsenhed Midt vil have et særligt fokus på kommunikation. De medier og kommunikationsmidler, der vil blive anvendt, er beskrevet i kapitel 5.

I kapitel 6 beskrives samarbejde med organisationer og myndigheder om opsamling og formidling af erfaringer.

INDHOLD

Arbejdsmiljøprogrammet er en samlet beskrivelse af Hospitalsenhed Midts krav til arbejdsmiljøindsatsen ved kvalitetsfondsprojektet for Regionshospitalet Viborg..

Programmet indeholder følgende:

Kap 1. ARBEJDSMILJØPOLITIKKER	4
Kap 2. MÅLEPUNKTER	11
Kap 3. HOSPITALSENHED MIDT 's INDSATSER	14
Kap 4. SÆRLIGE KRAV TIL ENTREPRENØRERNE	18
Kap 5. KOMMUNIKATION	21
Kap 6. SAMARBEJDE MED MYNDIGHEDER M. FL.	23

Kap 1. ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Hospitalsenhed Midt har fastsat politikker inden for forskellige arbejdsmiljøområder for at synliggøre, hvilke retningslinier for arbejdsmiljø Hospitalsenhed Midt ønsker, at byggeriet skal udføres under.

Hospitalsenhed Midt ønsker at arbejdspladsen skal være en "mønsterarbejdsplads" i henhold til arbejdstilsynets definition.

Hospitalsenhed Midt vil gerne være på forkant med arbejdsmiljøarbejdet. Politiken skal være med til at skabe et overordnet indblik i hvilke områder, Hospitalsenhed Midt tillægger stor vægt. Politikkerne skal yderligere sikre, at byggeriet foregår med størst mulig fokus på et godt og sikkert arbejdsmiljø og således at ulykker kan reduceres til under halvdelen af branchegennemsnittet..

Politikkerne suppleres i udbudsmaterialet af krav, arbejdsmiljøorganisationen og mødestrukturen, fokus på tilsyn, registrering af nærved ulykker, , sikkerhedsinstruktioner, til forhindring og forebyggelse af uheld m.m.

Hospitalsenhed Midt har formuleret følgende arbejdsmiljøpolitikker for projektet:

- Forebyggelsespolitik
- Alkohol- og rusmiddelpolitik
- Politik for adgangskontrol
- Politik for personlige værnemidler
- Politik for adgangsveje
- Politik for arbejde i dybden
- Politik for kranarbejde
- Politik for arbejde i højder
- Politik for støjende arbejdsopgaver
- Politik for støvende arbejdsopgaver
- Politik for arbejde med kemiske produkter
- Politik for varmt arbejde
- Politik for arbejdspladskultur og sociale forhold
- Politik for præmiering
- Politik for orden og ryddelighed
- Politik om åbenhed

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Forebyggelses-politik

- At identificere risici for ulykker og sundhedsskader samt fjerne eller forebygge disse.
- Forebyggelsesprincipperne er:
  - Eliminere eller fjerne risici
  - Risici bekæmpes ved kilden
  - Begrænse område og tid, hvor risici forekommer
  - Benytte sikkerhedsudstyr og personlige værnemidler

Det er Hospitalsenhed Midt intention, at der gennem øget fokusering på arbejdsmiljøområdet skabes en byggeplads, hvor risikoen for arbejdsulykker er reduceret til under halvdelen af branchegennemsnittet

Alkohol og rusmiddel-politik

- Alkohol- og rusmiddelforbud på hele byggepladsen.
- Forbuddet vil blive sanktioneret på samme vis som øvrige overtrædelser af arbejdsmiljøreglerne.

Da alkohol og rusmidler påvirker menneskers evne til at handle og tænke klart vil indtagelse af dette medføre en risiko for ulykker ikke mindst for de personer, der indtager alkohol eller rusmidler i arbejdstiden, men også for øvrige medarbejdere på byggepladsen.

Derfor vil Hospitalsenhed Midt ikke tolerere alkohol eller rusmidler på byggepladsen eller at personer møder på byggepladsen i påvirket tilstand. Dette krav gælder også for personer der færdes på pladsen i forbindelse med leverancer.

Bygherren kan undtagelsesvist dispensere for forbuddet mod alkohol i forbindelse med særlige begivenheder.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Sprogpolitik

- Arbejdssproget på Akutcenter Viborg's byggeplads er dansk
- Det er et krav til entreprenørerne om, at der i ethvert sjak på byggepladsen er mindst én, der taler, skriver og læser dansk og som kan varetage kommunikationen til byggeledelse, arbejdsmiljøkoordinatorer mv. Vedkommende skal samtidig tale det eller de sprog, som de ikke-dansktalende medarbejdere taler.
- Alle bygge- og arbejdsmiljømøder afholdes på dansk og alle entreprenører skal kunne møde op med de påkrævede personer, der læser, taler og forstår dansk.
- Der er entreprenørernes ansvar, at ansatte, der ikke taler dansk, er orienteret om sikkerhed og arbejdsmiljø på byggepladsen, svarende til deltagelse i det **obligatoriske sikkerhedskursus** samt indholdet af plan for sikkerhed og sundhed og dette arbejdsmiljøprogram.
- Alle medarbejdere skal være i stand til at læse og forstå danske sikkerhedsskilte/afmærkninger.

Politik for rygning

- Byggepladsen er en røgfri byggeplads. Rygning må dog foregå udendørs i de markerede områder.
- Røgfrit hospital
Hospitalet er totalt røgfrit for personalet - både indendørs og udendørs. Dog er det tilladt for patienter og pårørende at ryge i de udendørs rygeskure.

Rygning må kun finde sted på byggepladsen på tydeligt markerede områder.

Overtrædelser medfører samme sanktioner som overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne i øvrigt.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for adgangs-kontrol

- Adgangskontrol på byggepladsen skal sikre:
  - At ingen uvedkommende færdes på pladsen, og at alle medarbejdere på pladsen bliver korrekt registreret og instrueret i sikkerhedsforhold og øvrige forhold for arbejde på pladsen
  - .
  - Optimere trafikale forhold på pladsen.
  - At byggepladsens logistik understøttes
  - Orientering af besøgende om retningslinjer for færdsel i området..
  - De besøgendes sikkerhed
  - At Hospitalsenhed Midt er informeret om, hvad der foregår på pladsen.

Gennem adgangskontrol er det Hospitalsenhed Midt målsætning, at sikre at alle er orienteret om byggepladsens funktion og sikkerhed

Adgang til byggepladsen må kun finde sted gennem porte eller bomanlæg (kun chauffører) som angivet på byggepladsplanen og kun med gyldigt adgangskort

Hvis en entreprenør skal have besøg af en underentreprenør inde på byggepladsen, så skal dette koordineres med arbejdsmiljøkoordinator (B) forinden.

Alle der skal have adgang til at arbejde på byggepladsen, skal gennemgå en obligatorisk sikkerhedsintro. Efter gennemført sikkerhedsintro udleveres personligt adgangskort til byggepladsen.

Det personlige adgangskort skal altid bæres ved ophold på byggepladsen og må ikke overdrages andre. Mistes kortet skal det meddeles til kortudsteder og det medfører et gebyr på 500 kr.

Besøg på byggepladsen må på ingen måde virke generende på byggeriet eller skabe situationer af sikkerhedsmæssig farlig karakter.

Gæster må som udgangspunkt ikke komme ind på selve byggepladsen. Der vil blive indrettet områder, hvorfra byggeriet kan betragtes. Ved gæsters færdsel i området skal dette, koordineres med arbejdsmiljøkoordinator (B). Gæster skal altid:

- Ledsages af en vært fra enten byggeledelse, bygherre, rådgiver eller entreprenørs byggeledelse
- Have udleveret og anvende korrekte personlige værnemidler
- Modtage en kort sikkerhedsinstruktion af sin vært
- Hospitalsenhed Midt byggetekniske koordinator er besøgs koordinator og har ansvaret for besøg

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for personlige værnemidler

Ved arbejde og færdsel på byggepladsen skal altid bruges egnet beklædning og personlige værnemidler.

Følgende er minimumskrav på byggepladsen:

- Eget værnefodtøj med trædesikring (sikkerhedssko)

- Hjelm i korrekt farve og med markering af tilhørsforhold:
  - Bygherre **RØD**
  - Byggeleder - **ORANGE**
  - Rådgiver **GRÅ**
  - Entreprenør **Hi-Viz gul**
  - Gæster **HVID**
  - Sikkerhedsleder, der har instruktionspligten overfor de ansatte hos enhver entreprenør – grøn hjelm
  - Arbejdsmiljørepræsentant hos enhver entreprenør – grøn hjelm
  - AMK (B) – grøn hjelm

Derudover skal der på hjelmens forside være angivet entreprenørens navn eller logo. Desuden skal tilhørsforhold til byggefelt angives med mærkat på hjelmens sider

- Arbejdstøj med refleksstriber (fluorescerende) evt. i form af vest.

Andre personlige værnemidler, som for eksempel sikkerhedsbriller, ansigtsværn, handsker, høreværn, åndedrætsværn og faldsikring skal benyttes når aktiviteterne kræver det.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for adgangsveje

Der skal altid etableres sikre og forsvarlige adgangsveje til bygninger, byggegruber og stilladser m.m. Adgangsvejene etableres uden huller og niveauspring samt friholdes fra affald og materialer.

- Hvis arbejdsdæk, stilladsgulve, gangbroer og lignende er mere end 2 meter over terræn, skal der opsættes et rækværk eller anden afspærring.
- Hvis underlaget er farligt, skal der opsættes rækværk – også ved højder under 2 meter.
- Åbne facader og huller i dæk skal altid afdækkes således at der sker en løbende sikring mod fald af materialer, værktøj og/eller personer ud gennem huller i facader eller ned gennem huller til lavere niveau.
- Opragende armering, installationsstudse, korrugerende rør o. lign. skal afmærkes tydeligt med afskærmende foranstaltninger eller anden markering.

Trapper:

- Bygningernes blivende trapper indrettes så tidligt som muligt, så de kan bruges som adgangsveje.
- Opstil trappetårne, hvis det ikke kan lade sig gøre at bruge de blivende trapper.

Stiger:

- Stiger må kun bruges som adgangsvej ved lave højder og kun, hvis det bliver sparsomt med trafik på dem. Der må kun transporteres lette materialer og let værktøj, der kan bæres i en hånd.
- Stigerne skal være gjort fast foroven og have en hensigtsmæssig hældning, så de står stabilt. Der skal være et håndtag eller håndfæste cirka 1 m over øverste niveau.
- Stiger under 5 meter må bruges på arbejdspladsforme, dog max 3 timer pr. dag og maks. ½ time ad gangen.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for arbejde i dybden

Risikoen ved arbejde i dybden er først og fremmest jordskred. Udgravning skal altid ske så faren for jordskred forhindres.

Det skal sikres at:

- Kanten af udgravningen friholdes for materialer og store sten. Trafik holder mindst 1 meter afstand til kanten af udgravningen. Dette markeres med hoffmansklodser, hegn eller lignende

Byggegruber.

- Adgang til udgravninger for gående skal være en mindst 80 cm bred trappe med gelænder på begge sider
- Der skal være en flugtvej (fx. stige) tæt ved arbejdsstedet.
- Arbejdsbredden skal være mindst 1 meter, målt i knæhøjde
- Bunden holdes tør og skridsikker ved udlægning af stabilgrus, småsten eller lign.

Rækværker.

- Omkring udgravninger opsættes rækværker i mindst 1 meters højde, bestående af hånd-, knæ- og fodlister. Rækværker kan erstattes af en tydelig og holdbar markering i holdbart på en meters højde og i en afstand på mindst 2 meter fra udgravningens kant. Markeringen må ikke være minestrimler eller andet ikke-holdbart materiale.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for kranarbejde

- Placering af kraner aftales med byggeleder. Under hensyntagen til færdslen på byggepladsen
- Arbejds miljøkoordinator (B) laver løbende koordinering med kranførerne.
- Kranførerne har ansvaret for anhugningen og den mundtlige kommunikation mellem kranfører og anhugger skal foregå på et sprog, der forstås af begge.
- Anhuggeren skal være over 18 år og have anhuggerbevis.
- Der må ikke kranes over personer eller adgangsveje. Hvor dette er nødvendigt, skal adgangsvejene spærres af mens kranarbejdet pågår og kun efter aftale med arbejds miljøkoordinator B.
- Kraner må kun bruges af personer over 18 år, der har certifikat til at betjene den pågældende krantype.
- Mobilkraner skal altid stå på et solidt og fast underlag.
- Der skal forelægges dokumentation for gennemført lovpligtigt eftersyn af kraner.

Anhugger og kranfører har ret og pligt til at nægte løft, hvis de er betænkelige ved det pågældende løft.

Politik for arbejde i højder

- Ansvar for opstilling og vedligehold af hovedstilladser, materiale- og personhejs samles entydigt hos én entreprenør
- Arbejds miljøkoordinator (B) kontrollerer og fører tilsyn med entreprenørens stilladser, kraner, hejse og lifte på fællesområder.
- Der defineres fælles arbejdsområdet samt entreprise-arbejdsområder. På områder der ikke er fælles, er det den enkelte entreprenør, der selv har ansvaret. For oprydning og overholdelse af arbejds miljøreglerne.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for støjende arbejds-opgaver

- Den enkelte entreprenør skal gennem sin tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne vælge de bearbejdningsmetoder og værktøjer der støjer mindst
- Støjbelastninger skal begrænses ved blandt andet at minimere brugen af køretøjer eller maskiner i tomgang
- Brug af støjrum eller krav om anvendelse af mindre støjende værktøj, hvor det er muligt (fx forbud mod brug af vinkelsliber hvor reelle alternativer findes), kan finde anvendelse.
- Arbejdsopgaver der forventes at have et støjniveau på over 85 dB(A) skal meddeles på arbejdsmiljømødet inden de påbegyndes. Opgaven skal herefter koordineres således, at andre entrepriser ikke påvirkes af støjen.
- Det er ønskeligt at støjbelastningen ikke overstiger 80 dB.
- Høreværn skal stilles til rådighed ved støj på 80 dB(A) og skal benyttes, når støjen overstiger 85 dB(A).

Politik for støvende arbejds-opgaver

- Den enkelte entreprenør skal gennem sin tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne vælge de bearbejdningsmetoder og værktøjer der støver mindst..
- Støvbelastninger skal minimeres, ved blandt andet at sikre, at der anvendes ordentligt sug på værktøj.
- Støvforekomster ved fx kørsel og gravearbejde skal i tørre perioder forebygges ved vanding.
- Stærkt støvende arbejdsopgaver skal meddeles på arbejdsmiljømødet inden de påbegyndes. Opgaven skal herefter koordineres således, at andre entrepriser ikke generes af støvet.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for arbejde med kemiske produkter

- Den enkelte entreprenør skal anvende de mindst sundhedsskadelige produkter som opfylder funktionskravene.
- Entreprenøren er ansvarlig for, at der udarbejdes arbejdspladsbrugsanvisninger, hvor det er påkrævet.
- Arbejdspladsbrugsanvisningen skal forefindes på pladsen og entreprenøren skal sørge for, at de ansatte instrueres i indholdet.
- Arbejder med produkter der kræver anvendelse af personlige værnemidler, skal meddeles på arbejdsmiljømødet inden arbejdsopgaven påbegyndes. Opgaven skal herefter koordineres, således at andre entrepriser ikke påvirkes af produktet.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for varmt arbejde

- Der skal udfyldes en aftaleblanket inden opstart på varmt arbejde, underskrevet af ansvarlig virksomhedsleder, brandvagt og udførende håndværker.
- Alle håndværkere der udfører varmt arbejde skal have gennemført kursus om varmt arbejde, svarende til certifikatuddannelsen i varmt arbejde, gennemført af Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut.
- Hospitalsenhed Midt sørger for der altid er tilstrækkeligt brandslukningsudstyr til rådighed på byggepladsen i fællesområder. Den enkelte entreprenør har ansvaret for, at der ved udførelse af varmt arbejde findes brandslukningsudstyr i umiddelbar nærhed af arbejdsområdet.
- Der skal altid være mindst en person i et sjak der er trænet i brugen af brandslukningsmateriellet.
- Enhver entreprenør der udfører varmt arbejde skal selv sørge for nødvendig brandvagt under arbejdet og mindst en time efter endt arbejde.
- Fjern brandbart materiale fra arbejdsstedet eller tildæk det forsvarligt.
- Værktøj skal være forsvarligt vedligeholdt og kun bruges som forudsat af fabrikanten

Varmt arbejde omfatter alle typer arbejde hvor der er risiko for at antænde bygningsdele eller lignende. Det omfatter således alle typer arbejde med åben ild, men også arbejde med værktøjer der udvikler varme såsom vinkelslibere og rundsave og værktøjer til tørring og lodning m.m.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for arbejdsplads-kultur og sociale forhold

- Byggeriet skal være kendetegnet af samarbejde, fællesskab, holdånd og tolerance.
- Skurvognskulturen søges aktivt højnet både for kontorarbejdere og for bygningsarbejdere.
- Sport, kampagner, konkurrencer, sociale/kulturelle arrangementer kan blive brugt.
- Der etableres fælles skurby og fælles frokoststue for alle, der er beskæftiget på byggepladsen.

Hospitalsenhed Midt ønske om at være en foregangsbygherre, udmøntes i et formuleret ønske om at etablere en byggeplads, hvor samarbejdet og holdånden trives.

Hospitalsenhed Midt tolererer ikke nogen form for diskrimination, trusler, chikane eller mobning på grund af forskel i alder, etnisk baggrund, køn, seksuel orientering, handicap, helbred og race på byggepladsen.

Hospitalsenhed Midt vil forebygge, at det finder sted og gribe ind, hvis det måtte forekomme. Vi vil tage indkomne klager alvorligt, undersøge dem seriøst og følge op ved at tage de nødvendige forholdsregler i form af de beskrevne sanktionsmuligheder i øvrigt.

Det vil under ingen omstændigheder blive accepteret, at der foregår overnatning på eller i tilknytning til byggepladsen.

Alle udenlandske entreprenører skal være tilmeldt RUT (registret for udenlandske tjenesteydere).

Der vil blive foretaget stikprøvekontrol med at de sociale forhold bl.a. for arbejdsgiverens indkvartering af medarbejdere samt at lønforholdene er i orden.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for præmiering

- Hospitalsenhed Midt vil præmiere de entreprenører, der sætter sikkerhed og sundhed højt – ikke blot hos dem selv, men også i samarbejdet med andre.
- Der kan præmieres på alle niveauer, fra enkeltmandspræstation til holdindsats.
- Der præmieres både undervejs og ved afslutning af byggearbejdet.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik for orden og ryddelighed

God orden og ryddelighed forebygger faldulykker og fremmer en effektiv byggeplads. Hospitalsenhed Midt vil sikre en ren og ryddelig byggeplads gennem:

- Rettidig planlægning.
- Nem adgang til at komme af med det daglige affald strategiske steder på byggepladsen med lokal genbrugsplads som opfylder kravene til Viborg kommunes erhvervsregulativ
- Daglig opfølgning.
- Kurser og kampagner.
- Krav til entreprenørerne, om daglig oprydning og fokus på skabelse af en god kultur på området.
- Øjeblikkelige påtaler ved svigt.
- Nødvendige sanktioner.

Principper for god orden:

- Hold rent og ryddeligt
- Sæt ting på plads
- Hold adgangsveje ryddede.
- Hvis entreprenørens egne arbejder eller transport af materialer medfører spild på færdselsarealerne, skal entreprenøren straks sørge for fjernelse.
- Affald og restmaterialer skal bortskaffes omgående efter endt arbejdsopgave.
- Den enkelte entreprenør er forpligtiget til at fjerne sit affald fra arbejdsstedet samt transportere og sortere affaldet i de opstillede containere.
- Arbejds miljøkoordinator (B) kan på bygherrens vegne pålægge entreprenørerne at deltage i fælles oprydning og renhold.
- Hvis der afviges fra arbejds miljøkoordinators (B) anvisninger vedrørende oprydning og renhold, kan arbejds miljøkoordinatoren efter en mundtlig påtale umiddelbart lade arbejdet udføre for entreprenørens regning.

Gennem en øget indsats på planlægningsområdet samt en daglig opfølgning ønsker Hospitalsenhed Midt at gøre byggepladsens indretning så funktionel og arbejdsmiljøvenlig som muligt. Dette understøtter et effektivt byggeri.

ARBEJDSMILJØPOLITIKKER

Politik om åbenhed

- Hospitalsenhed Midt ønsker at samarbejde åbent og konstruktivt med myndigheder og faglige organisationer.
- Følgende parter vil inddrages i arbejdsmiljøarbejdet:
  -
  - Arbejdstilsynet
  - Entreprenører
  - Arbejdsmarkedets parter
  - Byggeriets Arbejdsmiljøbus
  - Andre Hospitalsbyggerier i Danmark

Bygherren vil sørge for, at ovenstående parter inddrages i nødvendigt omfang iht. byggeriets stade.

Kap. 2 MÅLEPUNKTER

Med henblik på, at leve op til egne opstillede politikker for sikkerhed og sundhed har Hospitalsenhed Midt fastsat målepunkter, så det løbende kan konstateres, om indsatsen inden for sikkerhed og sundhed er tilstrækkelig.

Der er fastsat følgende målepunkter:

- Arbejdsulykker og nærved ulykker
- Mønsterarbejdsplads
- Bygherreinspektioner
- Eksterne inspektioner
- Spørgeskema/interviewundersøgelser
- Evalueringer
- Medieomtale

MÅLEPUNKTER

Arbejdsulykker og nærved ulykker

- Målsætningen er under 1/2 af ulykkesfrekvens for bygge-anlægsområdet i Danmark
- Hospitalsenhed Midt opgør arbejdsulykker og nærved - ulykker således:
  - Ulykkesstatistik/måned
  - Ulykker i forhold til præsterede arbejdstimer

Hospitalsenhed Midt ligger stor vægt på, at der registreres nærved ulykker og at der handles derpå, således at forholdet ikke i fremtiden medfører arbejdsulykker. Alvorlige nærved-ulykker behandles på førstkommende sikkerhedsmøde med det mål at forebygge disse.

Mønsterarbejdsplads

- Målsætningen er "grønt" på alle målepunkter i " Mønsterarbejdspladsen"
- Runderingerne udføres mindst hver 14 dag og op til arbejdsmiljømøderne
- Entreprenører kontrollerer hver dag eget område
- Ved en gul markering skal forholdet bringes i orden inden to dage
- En rød markering medfører, at det påvirkede arbejde skal stoppes til forholdet er bragt i orden, hvilket skal ske så hurtigt som muligt
- Arbejdsmiljøkoordinator (B) indsamler og fremlægger samtlige opgørelser fra resultaterne af "Mønsterarbejdsplads"

Arbejdsmiljøkoordinator (B) står sammen med entreprenørerne for runderingerne i forbindelse med Mønsterarbejdspladsen.

Arbejdsmiljøkoordinator (B) har ansvar for indberetning af alle forhold til Hospitalsenhed Midt.

Entreprenøren skal selv formidle information til egne medarbejdere.

MÅLEPUNKTER

Bygherreinspektioner

- Målsætningen er, at der ikke konstateres fejl og mangler.
- Hospitalsenhed Midt gennemfører og fremlægger resultatet af sikkerhedsinspektioner efter behov
- To typer af inspektioner:
  - Arbejdsmiljøkoordinator (B) sammen med entreprenørens repræsentant (den hyppigste, se også, "mønsterarbejdsplads")
  - Bygherres egne inspektioner

Hospitalsenhed Midt vil foretage de nødvendige inspektioner, således at byggepladsen altid har en høj standard inden for sikkerhed og sundhed.

Eksterne inspektioner

- Målsætningen er, at der ved eksterne inspektioner ikke findes væsentlige fejl og mangler og, at der ikke udstedes påbud fra Arbejdstilsynet.
- Eksterne inspektioner kan f.eks. foretages af Arbejdstilsynet, faglige organisationer og Byggeriets Arbejdsmiljøbus.

Hospitalsenhed Midt er overbevist om, at sikkerhed og sundhed på byggepladsen vil være af meget høj standard, og vil derfor gerne invitere eksterne myndigheder/interessenter til at deltage i inspektioner.

Spørgeskema/interview

- Målsætningen er at kommunikationen omkring sikkerhed og sundhed når ud til og accepteres af alle.
- Hospitalsenhed Midt vil løbende undersøge effekten af kommunikationen, bl.a. gennem spørgeskemaundersøgelser og interviewundersøgelser.

Hospitalsenhed Midt vil gerne sikre, at der er en god kommunikation omkring sikkerhed og sundhed.

MÅLEPUNKTER

Evalueringer

- Målsætningen er, at tiltag og anvendte ressourcer i sikkerheds- og sundhedsarbejdet skal have størst mulig effekt.
- Hospitalsenhed Mist vil løbende gennemføre forskellige evalueringer, fx:
  - På baggrund af målinger, erfaringer fra sikkerhedsarbejdet, eksterne bidrag.
  - Målrettede seminarer/workshops med fx. deltagelse af arbejdsmiljørepræsentanter og procesledere.

Det er vigtigt, at sikkerheds- og sundhedsarbejdet har den ønskede effekt, hvilket kan undersøges ved evalueringer.

Kap 3. HOSPITALSENHED MIDTS INDSATSER

Hospitalsenhed Midt vil sørge for, at arbejdsmiljø, sikkerhed og sundhed på byggepladsen tages alvorligt samt, at det formidles til de rette personer. Hospitalsenhed Midt har derfor forståelsen for, at arbejdsmiljøområdet tildeles de nødvendige ressourcer.

Hospitalsenhed Midt vil derfor sørge for at der sker en opfølgning på byggepladsen således, at plan for sikkerhed og sundhed, arbejdsmiljøprogrammet og gældende regler i almindelighed bliver overholdt.

Hospitalsenhed Midt har indsatser inden for:

- Koordinering af arbejdsmiljøarbejdet
- Koordinering med byggeledelse, tilsyn og eksterne interessenter
- Kontrol
- Sanktioner
- Dokumentation
- Opfølgning
- Ydelser på fællesområder
- Sikkerhedsovervågning

HOSPITALSENHED MIDTS INDSATSER

Arbejds miljø- koordinering

- Arbejds miljøkoordinator (B) koordinerer sikkerheds- og sundhedsarbejdet på byggeriet af Akutcenter Viborg
- Arbejds miljøkoordinator (P) koordinerer den arbejds miljømæssige del af projekteringen af byggeriet
- Arbejds miljøkoordinator PS er den arbejds miljøansvarlige person i Hospitalsenhed Midts projektsekretariat (bygherren)
- Hospitalsenhed Midt ved arbejds miljøkoordinator PS deltager i entreprenørernes arbejds miljømøder, hvor det skønnes hensigtsmæssigt
- Der vil, når det skønnes hensigtsmæssigt, blive holdt seminarer for nøglemedarbejdere omkring særlige risikoområder

Hospitalsenhed Midt har valgt arbejds miljøkoordinatorer, som vil varetage Hospitalsenhed Midts koordinering af sikkerheds- og sundhedsarbejdet.

Obligatorisk sikkerhedsintro

- *Der afholdes en obligatorisk sikkerhedsintro for alle medarbejdere, der skal have adgang til byggepladsen. Som dokumentation for gennemførelse af kurset vil der blive udleveret personligt adgangskort til byggepladsen. Dokumentation på gennemført sikkerhedskursus skal bæres af alle som arbejder på byggepladsen i form af adgangskortet til byggepladsen.*

HOSPITALSENHED MIDTS INDSATSER

Kontrol

- Hospitalsenhed Midt vil sikre at der foretages grundige og hyppige kontroller på byggepladsen. Dette vil vi praksis blive udført af Arbejds miljøkoordinator (B) og byggeledelse
  - Der vil være løbende kontrol af byggepladsens standard
  - Inspektion af alle indkomne kraner, stilladser m.m.
  - Kontrol af adgangen til byggepladsen
  - Kontrol af entreprenørernes sikkerhedsarbejde
  - Kontrol af sikkerhedsmæssige kvalifikationer, certifikater m.m.
  - Kontrol af anmeldelse af arbejdsulykker og undersøgelsen af disse

Sanktioner

- Brud på Hospitalsenhed Midts politikker vil blive indberettet til og behandlet af arbejds miljøkoordinator (B) og/eller Hospitalsenhed Midt projektafdeling
- Hospitalsenhed Midt kan som bygherre tildele rettigheder til at sanktionere til anden part. Heriblandt vil f. eks arbejds miljøkoordinator (B) have ret til at benytte de nedenfor beskrevne sanktioner
- Hospitalsenhed Midt vil, ved overtrædelse af sikkerhedsreglerne kunne vælge at benytte bl.a. følgende sanktioner overfor firmaer eller enkeltpersoner:
  - Mundtlige og skriftlige advarsler
  - Lade sikkerhedsforanstaltninger udføre for entreprenørens regning
  - Standsning af arbejdet
  - Øjeblikkelig bortvisning af enkeltpersoner
  - Bortvisning af entreprenør
  - Bøde ved eksempelvis manglende fremmøde til arbejds miljømøderne

HOSPITALSENHED MIDTS INDSATSER

Dokumentation	<ul style="list-style-type: none"> • Følgende dokumentation for sikkerheds- og sundhedsarbejdet vil i relevant omfang blive tilvejebragt af byggeledelsen, Arbejdsmiljøkoordinator (B) eller bygherre:<ul style="list-style-type: none"> - Byggesagsbeskrivelse - Plan for sikkerhed og sundhed - Overordnet arbejdsmiljøpolitik - Arbejdsmiljøprogram - Ulykkesstatistik - Mønsterarbejdspladsopgørelser - Inspektionsrapporter - Div. effektmålinger - Referater fra seminarer, workshops m.m. - Præmieringer - Referater fra arbejdsmiljømøder - Påbud fra Arbejdstilsynet - Korrespondance - Fotodokumentation
Opfølgning	<ul style="list-style-type: none"> • Hospitalsenhed Midt vil løbende vurdere behovet for kampagner og andre målrettede indsatser, som kan hjælpe til forståelse og indsats på enkelte specifikke områder, fx:<ul style="list-style-type: none"> - Vinterforanstaltninger. - Affaldshåndtering. - Kemiske stoffer og materialer. - Kranarbejde. - Arbejde i højder. - Stilladsarbejde. - Anhugning. - Arbejdsmiljøorganisationens arbejde. -
Ydelser på fællesområder	<ul style="list-style-type: none"> • Plan for Sikkerhed og Sundhed beskriver ydelser og ansvarsfordeling i fællesområderne.. Følgende ikke udtømmende ydelser indgår heri:<ul style="list-style-type: none"> - Stillads, hejs - Affaldsbortskaffelse - Rengøring af skurby og fællesområder - Belysning - Mandskabs-, kontor- og kantinefaciliteter - Vagtordning

HOSPITALSENHED MIDTS INDSATSER

Sikkerheds- overvågning

- For at skabe sikkerhed omkring byggepladsens værdier vil følgende blive etableret af Hospitalsenhed Midt:
  - Indhegning af hele byggepladsen.
  - Vagtordning, herunder rundringer på pladsen.
  - Videoovervågning

Kap 4. SÆRLIGE KRAV TIL ENTREPRENØRERNE

Hospitalsenhed Midt lægger stor vægt på, at entreprenørerne er seriøse omkring håndtering af arbejdsmiljø, sikkerhed og sundhed på byggepladsen og at de i den forbindelse, er meget beviste om, at det er et uomtvisteligt krav, at de selv fører et effektivt tilsyn med udførelsen af deres arbejdsopgaver.

Kravet om håndteringen af arbejdsmiljø og sikkerhed, gælder både for entreprenørernes egne medarbejdere, men også i samarbejdet med andre entreprenører på pladsen. Dette vil føre til en mere sikker arbejdsplads for alle. Derfor har Hospitalsenhed Midt fastlagt krav, som alle entreprenører skal følge.

Der er opstillet krav inden for:

- Kvalificeret personale
- Organisationen
- Systematisk arbejde
- Planlægning
- Instruktion

KRAV TIL ENTREPRENØRERNE

Personale

- Entreprenørens leder skal have følgende kvalifikationer:
  - Erfaring på bygge- og anlægsområdet
  - Praktisk erfaring i ledelse af bygge- og anlægsarbejde
  - Fornøden dokumenteret viden om arbejdsmiljø
  - Gennemført arbejdsmiljøuddannelsen

For at være sikker på en høj standard af arbejdsmiljøansvarlige medarbejdere på byggepladsen stiller Hospitalsenhed Midt krav omkring disse kvalifikationer. Har disse ikke den nødvendige uddannelse/træning/erfaring accepteres de ikke som arbejdsmiljøansvarlige. Kravet sikres opfyldt i udbudsprocessen kontraheringsprocessen suppleret af arbejdsmiljøkoordinator (B)'s opmærksomhed .

Indenfor alle øvrige områder, hvor der i følge lovgivningen er krav om træning/uddannelse, skal medarbejderen have den nødvendige træning/uddannelse inden påbegyndelse af arbejdet. Her kan bl.a. nævnes kranførercertifikat, epoxyarbejde, stilladsarbejde, truck m.m.

Desuden vil der blive stillet krav om, at minimum en person for hver ti ansatte hos en entreprenør har både førstehjælpskursus samt brandslukningskursus

Arbejdssproget på Akutcentret Viborgs byggeplads er dansk, derfor er det et krav, at entreprenøren sørger for, at der i ethvert sjak på byggepladsen er mindst én, der taler, skriver og læser dansk og som kan varetage kommunikationen til byggeledelse, arbejdsmiljøkoordinatorer mv.

Alle bygge- og arbejdsmiljømøder afholdes på dansk og alle entreprenører skal kunne møde op med de påkrævede personer, der taler, skriver og forstår dansk.

KRAV TIL ENTREPRENØRERNE

Organisation

- Enhver entreprenør etablerer en arbejdsmiljøgruppe med 1 leder og en arbejdsmiljørepræsentant. Disse samles i en overordnet arbejdsmiljøgruppe.
- Der forlanges aktiv deltagelse i arbejdsmiljømøder, som indkaldes af arbejdsmiljøkoordinator B. Af hensyn til planlægning evt. også selv om entreprenøren ikke på pågældende tidspunkt udfører arbejde på byggepladsen.
- Deltagelse i mønsterarbejdspladsrunderinger mindst hver 14. dag, som indkaldes af arbejdsmiljøkoordinator B, samt daglig kontrol af eget sikkerhedsarbejde
- Registrering og rapportering af arbejdsulykker og nærvæd ulykker til arbejdsmiljøkoordinator (B).
- Enhver entreprenør, også underentreprenører, skal straks orientere bygherren om påbud eller vejledninger modtaget fra Arbejdstilsynet.
- Enhver entreprenør hæfter overfor bygherren for deres underentreprenørers overholdelse af arbejdsmiljøpolitikker, arbejdsmiljøprogrammet samt plan for sikkerhed og sundhed.
- Enhver entreprenør, også underentreprenører, skal planlægge og gennemføre et kick-off møde med byggelederen og arbejdsmiljøkoordinator B

KRAV TIL ENTREPRENØRERNE

Systematisk arbejde

- Enhver entreprenør skal implementere arbejdsmiljøledelse omkring egen entreprise. Der stilles krav om følgende til alle entreprenører:
  - Hospitalsenhed Midt politikker og målsætninger skal overholdes
  - Procedurer og instruktioner for eget arbejde skal være tilgængeligt for de ansatte
  - Effektivt tilsyn med egne arbejdsopgaver skal varetages
  - Skriftlig arbejdsmiljøvurdering for arbejdsopgaver de kommende 14 dage skal udarbejdes. De skriftlige arbejdsmiljøvurderinger skal fremsendes til arbejdsmiljøkoordinator B inden de ordinære arbejdsmiljømøder, der gennemføres hver 14 dag
  - Der skal deltages aktivt i mønsterarbejdspladsrunderinger
  - Hændelses/årsagsanalyser af arbejdsulykker skal foretages
  - Nærved-ulykker dokumenteres og fremsendes til arbejdsmiljøkoordinator B inden gennemførelse af mønsterarbejdspladsrunderingerne
  - Entreprenøren skal udarbejde input til plan for sikkerhed og sundhed og aktivt efterleve aftalerne
  - Aktiv deltagelse i arbejdsmiljøarbejdet generelt
  - Medarbejderkvalifikationer skal sikres
  -

Instruktion

- Entreprenøren har ansvaret for at instruere egne medarbejdere
- Entreprenøren skal deltage i Hospitalsenhed Midts obligatoriske kick-off møde sammen med arbejdsmiljørepræsentant, samt sikre at alle medarbejdere, der skal arbejde på byggepladsen deltager i det obligatoriske sikkerhedskursus for alle, samt i eventuelle målrettede specifikke sikkerhedskurser som Hospitalsenhed Midt foranstalter.

Kap 5. KOMMUNIKATION

Kommunikationsindsatsen og erfaringsopsamling er en betydningsfuld del af arbejdsmiljøindsatsen for Hospitalsenhed Midt.

Der er to mål med opgaven:

1. At styrke kommunikationsindsatsen på byggepladsen, så medarbejderne får fokus på – og aktivt medvirker til - at skabe et godt og sikkert arbejdsmiljø på pladsen
2. At samle op på erfaringerne fra arbejdsmiljøprogrammet, så de indhøstede erfaringer kan bruges i andre sammenhænge

En succesfuld kommunikationsindsats og erfaringsopsamling er afhængig af medarbejdernes engagement og af, at medarbejderne inddrages aktivt i begge dele af opgaven

Følgende tiltag planlægges:

- Udarbejdelse af nyhedsbreve, som vil beskrive den løbende udvikling på projektet.
- Opsætning af information ved indgangen til pladsen, ved mandskabsskure, i frokoststuen og hvor det eller kunne findes relevant og gerne i digitalt format.

KOMMUNIKATION

Planlægning af kommunikationsflow	<ul style="list-style-type: none"> • Hospitalsenhed Midt ønsker, at kommunikationen mellem arbejdsmiljøorganisationen og bygningsarbejderne skal være fokuseret fra byggeriets start til dets afslutning • Dele af denne kommunikation vil være envejs, da arbejdsmiljøorganisationen skal informere om fakta, centralt trufne beslutninger m.m., mens andre dele vil være tovejs • Hospitalsenhed Midt vil udpege en kommunikationsansvarlig, der har ansvaret for at koordinere de forskellige kommunikationsaktiviteter som fx. produktion af informationsmateriale, uddannelsesaktiviteter, workshops, seminarer, m.m.
Værdier/retningslinjer for et sikkert arbejdsmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • De værdier og retningslinjer der udarbejdes for arbejdsmiljøet, skal den enkelte medarbejder have ejerskab til
Presse	<ul style="list-style-type: none"> • Hospitalsenhed Midt har en informationsansvarlig, som har ansvaret for at koordinere al udgående information omkring Akutcenter Viborg. Kontaktoplysninger på den kommunikationsansvarlige og yderligere oplysninger om byggeprojektet kan findes på www.hospitalsbyggeri-viborg.rm.dk • Kommunikationsmedarbejderen orienteres (helst på forhånd) om ethvert besøg af eller interview med eksterne medier for at sikre overblik og samlet linje i den eksterne kommunikation

Kap. 6 SAMARBEJDE MED MYNDIGHEDER M.FL.

Hospitalsenhed Midt ønsker et aktivt samarbejde og en åben dialog med myndigheder omkring arbejdsmiljøforhold til fælles videndeling. Man vil derfor løbende vurdere, om der er mulighed for at etablere samarbejdsprojekter med myndigheder, organisationer m.m., hvor erfaringer og materiale fra Akutcenter Viborg, kan nyttiggøres og formidles.

SAMARBEJDE MED MYNDIGHEDER M.FL.

Samarbejde	<p>Hospitalsenhed Midt ønsker et godt samarbejde med myndigheder og organisationer</p> <p><i>Hospitalsenhed Midt finder, at der er stor værdi i at drøfte metoder og udvikling af byggepladsens arbejdsmiljø med eksterne samarbejdspartnere.</i></p> <p><i>Drøftelserne vil endvidere give Hospitalsenhed Midt mulighed for, at gøre sine egne refleksioner over muligheder for optimering af arbejdsmiljøindsatsen.</i></p>
Mødeform	<ul style="list-style-type: none"> • Hospitalsenhed Midt vil invitere relevante myndigheder og organisationer til lejlighedsvis møder, når der er særlige temaer, der egner sig til drøftelse i dette forum • Det pointeres, at temaerne er af overordnet karakter. De drøftelser og refleksioner der sker på møderne, vil derfor have samme karakter • På møderne vil Hospitalsenhed Midt orientere fremadrettet om, hvordan man har påtænkt, at gribe det valgte tema an. Hensigten er at skabe en dialog, hvor deltagernes synspunkter og forslag drøftes • De overordnede temaer kan fx dreje sig om:<ul style="list-style-type: none"> - Koncept for velfærdsforanstaltninger. - Afholdelse af introduktionskurser. - Opstart på kampagner. - Resultater af kampagner. - Kommunikation på byggepladsen. - Ulykkesindsatsen på byggepladsen. - Andre tilsvarende emner.

